

مختصر عثمانلي دؤولتي تارخي

بعضي تاریخچىلە گوره عثمانلى دؤولتىنин قورو جوسى عثمان بە يىن آتاسى ارطغرل غازى ؛ اوونون آتاسى گوندوز آلپ (سليمان شاه) اوونون آتاسى كایا آلپ ؛ اوونون آتاسى گوز دوز آلپ دى.

بو سوپلۇ عايىلە اوغوز توركمىنلىرىنин ۲۴ بويونون ان سوپلۇسو اولان كايىي عشىرتىنин رىسىي اولاراق بولۇنوردى. عثمان بە يىن آتاسى ارطغرل غازى ، سلجوق سولطاني علا الدين طرفىندن بىزانس سينيرينا بىر اوچ بىي اولاراق تعىين ادىلمىش دى. ارطغرلا يورد اولاراق وريلن ير بوكونكى بورسا ؛ كوتاهيا و بىلەجىك و يلايتلىرىنин سينيرىنин بىر لشىدىي يىدىر. سونرا دا سوغۇت قصبه سى بىزانسدان آليراناق مرکز اولموشدو. سلجوق دؤولتىنин اوچ بىلەرنىن وظيفە سى سينيرلارى قوروماك و خريستىنلرلە جىهاد اتمكىدى. ارطغرل بى ۱۲۸۱ سنه سىنده وفات اتدى. يىرینە چوخ اوستون قابىلىتلىرىنندن دولايىي عايىلە نىن ان كىچىك اوغلۇ اولماسىنا رغمًا يتىفاقلالا عثمان بى سچىلدى. عثمان بى اوستون سىاست و ساواش قابىلىتىلە قونشۇلارى بىزانس تكفورلارى ايلە زامان زامان دوستلوق قوردى ، بعضًا ده ساواشدى.

قيىسا زاماندا بىزانسدان بويوك توپراقلار الدە اتدى. بورسا و ايزنىك فتح اولوندى. ياري حىصار و قارا جا حىصار تكفورلاريلا بىرلىك قوردو. بونون اوستونه عثمان بى، ايزنىك اوستونه يورودى. ۱۲۸۸ قاراجا حىصارا الە گچىردى. قالانىن كىلىسسائىن مسچىدە چوپرەك عثمان بى آدىنا خوطبە اوخوندى . عثمان بى بىلەجىك و ياري حىصار قالالارين آلدى. (۱۲۹۹) ياري حىصار تكفورونون قىزى نىلوفر و اوغلى اورجان بىي ائولىدىردى. بىرىنجى مراد و سليمان پاشا بو ائولىلىكىن دونىا يە گلدىلەر. عثمان بى ۱۲۹۹ دا اىستيقلالىن اعلان اتدى. غازى لرە تىمارلار وردى. و قالالارا سوباشى ؛ دىزدار ؛ و قادى تعىين اتدى. ۱۳۰۱ ده يىنى شەھىر ايلە يوند حىصارى آلدى و يىنى شەھرى مرکز قرار وردى. بوندان سونرا اطراف كند و قصبه لرى آلاندان سونرا ايزنىكى چىنۋە آلدى (۱۳۰۳). بورسا تكفورونون بىرلىك لرین داغىتىدى. سونرا دا بو شەھىرى آلدى.

(۱۳۲۶) عثمان بى بورسانىن فتحىندن سونرا همن سنه ده وفات اتدى. اوونون يىرینە اورجان بى گچىدii. اورجان بىدە فتحلەر دوام اتدى. بىزانسلاردان ايزمىتى آلدى. ايزنىك قوشاتماسى سىراسىندا قالانىن ياردىميانا گلن بىزانس اوردو سو يىلىدى و كاراسى بىلېغى عثمانلى

الينه گچدي.بيزانس ايپيراطوري اولماق ايستيin كانتا كوزئوس آ يارديم گوندريلدي.سونرا سيراسيلا چيمبي قالاسي ، گلي بولو ، بولايير ، مالكارا ، چورلو و تكير داغ اله گچيريلدي. آنكارا آهيلردن آليندي. عثمانلي دونلتينده پارا ايلك دفعه بو دوراندا باسيلدي(چاپ اولدي). اورحان غازي ۱۳۶۲ ده اولونجه اوغلو بيرينجي مراد يرينه گچدي.آهيلر ينيدين آنكاراني آلدilar و بيرينجي موراد ئوزرلرينه سالديردي و همن شهرى ينيدين اله گچيردي.سونرا لوله بورقازي آلدي. قوماندانلاري اورانوس و حاجي البه ييده مالكارا؛ كشان؛ ايسالا؛ دده داع؛ و ديماتوكايي عثمانلي توپاقلارينا قاتدilalar. لا شاهين پاشادا اديرنه يي آلدي. فيلييه و گومورجىنه عثمانلىلارين الينه گچdi. بونون اوزرينه خاچلىلار(صلبييون) اديرنه يه قوشون چكدىلر. آمما حاجي ايلىبىه خاچلىلارى پريشان اتدى. سونرا قىزىل آغاچ؛ يان بولو؛ اىحتيمان؛ ساموكو؛ آيدوس؛ قارنابات؛ سوزاپل؛ و هايрапل آليندي. بلغار شاهى عثمانلى حىمايە سينه گچdi. باجىسى ماريايى بيرينجي مرادا وردى. چىرمندە صربىلر ينىلگىھ اوغرادىنجا (1371)، عثمانلىيا تابع اولدولار و ايلده ۵۰ اوکكا گوموش؛ ساواشلاردا ياردىمچى عسگر ورمه يى قبول اتدىلر.(1381).

بيرينجي مراد سونرا بورسايا دوندى. اوغلو بايزىدى ، سليمان شاهين قىزىلا ئولنديردى. كوتاهيا ؛ دوشانلى ؛ سيمماو امت گلينين جهيزى اولاراق عثمانلىلارا وريلدى. آغ

شهر بالواح ، يني شهر، قره آغاج و ايغدير ي حميد اوغلو حوسين بي دن ساتين آليندي ١٢٨٥ ده تيمور تاش پاشا ايشتيب ؛ ماناستير و اخربي اله گچيردي. بلغارستاندا دا صوفيا و نيش عثمانلي حاكيميتينه گچدي. صيرب شاهي ؛ بوسنا شاهي كروواسى و آلباني شاهزادالاري ؛ عثمانليا قارشى بيرلشدىلر. و ٣٠٠٠ نفرلىك بير قوهه ايله تيمور تاش پاشايي پلوشنىكده شيكتىست وردىلر. بوندان ايستيفاده الين آوروپاليلار خاچلى بيرلىكلرىن قوردولار. بيرينجي مراد داها خاچلىلار بير لشمند على پاشا ايله بلغار شاهي و دوبروجا پرنسينى يىرك خاچلىلارين بيرلشمە سين اونلدى. (١٢٨٩) دا بيرينجي مراد بير صيرب طرفىندن شهيد اولدى. يرينه اوغلى بايزيد گچدى. آنادولينين بعضى طايما (بويلارى) و بىلىكلىر بو دورومنان فايدالاراناق عثمانليا ساواش آچدىلار. ١٢٨٩ دا ايلدىريم بايزيد اونلارين حاكيميتينه سون وردى. بير سنه سونرا قارامانلىلار بي شهرى عثمانلىلارا بيراخماق شرطىلە باريشا زورلادى. ايلدىريم بايزيد ١٢٩٦ دا ايستانبولى قوشاتدى (چنبىرە آلدى).

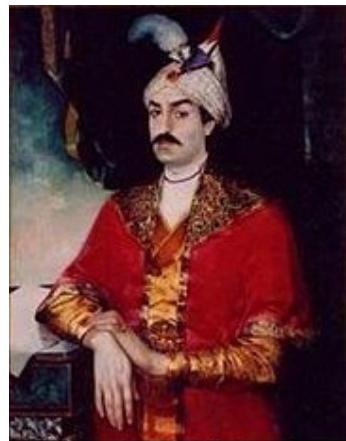
بو قوشاتما ينى بير خاچلى سفر بر ليگىنە سبب اولدى. خاچلىلار شيكتىست يىب قوشاتما دوام اتدى. آنادولي حىصارى دوزلىرىلىدى. ايستانبولى قوشاتمايا وزىرى على پاشا نى بيراخىب و ئوزى آنادولويا گرى چكىلدى. و قونىھ نى عثمانلى توپراقلارينا قاتدى. مالاتيايى اله گچيردى. بايزيد آنادولودا اولدوغوندا خاچلىلار طرفىندن گلن حربى گمiler قوشاتمايى سىنديرىدىلار. ايلدىريم بايزيد بونا چوخ ئوزولدى و ١٤٠٠ ده ينىدە ايستانبولى چنبىرە آلدى. بو دفعه توپال تيمور آنادوليا گيردى و سيواسى ياغمالادى. و چنبىر بو ئوزدن سىندى. ايلدىريم ينىدەن اوردوبى توپلادى و ١٤٠٢ ده تيمور ايله آنكارادا قارشىلاشدى. ساواش بايزىدىن اسارتىلە سونج لاندى. ١٤٠٣ ده ايلدىريم بايزيد اولدى. اونون اوغوللارى سليمان روملىدە ، عيسى چلبى بالىغ اسىرددە محمد چلبى آماسىادا و موسى چلبى بورسادا پاديشاھلىك اىعلان اتدىلر. سونوجدا محمد چلبى تك حاكيم دورومونا گيردى. فقط ١٤٢١ ده وفاتى اوزىنە اوغلى ايكىنجى مراد گچدى. قارداشى مصطفانىن عىصىانىن باسىرىدى. بىزانسى قوشاتدى. وندىك لر لە ساواشدى . ١٤٣٠ دا سلانىكى وندىكلەرن آلدى. افلاك و صربىستانى ينىدەن عثمانليا باغلادى. ١٤٣٧ حامىدلى ؛ تاشىلى ؛ قونىھ ؛ بي شهر آليندى. بو ايسە خاچلىلارين ينى سالدىرىلىارينا سبب اولدى.

ايكىنجى مراد خاچلىلارى وارنادا يندى و ينىدەن پاديشاھ اولدى. بوردان آلبانيا بير سفر اتدى ١٤٤٨ ده كوزووادا خاچلىلارى بير دفعه ده مغلوب اتدى. آجقا حىصارى قوشاتدى آمما آلانمادى. ١٤٥١ اولونجه اوغلى محمد يرينه گچدى. ايكىنجى محمد روملى حىصارىن اينشا

ادرک ایستانبولی قوشاتدی. ۱۴۵۳ مایس ۲۹ سونرا گون ۱۴۵۳ ده شهر فتح اولوندی. صیریستان و مورا اله گچیریلدی. ازه ده لیمنی، توشوز، میدیلی، ایمرز، و اغیر بز عثمانلی الینه گچدی. فاتیح سولطان محمد سونرا ۱۴۶۱ ده ترابوزان روم ایپراتور لوغونا سون وردی. کریم یاریم آداسین آلدي و ۱۴۷۳ ده آغ قویونلوبقا قارشی سفره چیخدی.

فاتیح سولطان محمد اوژون حسني یندی. فیرات نهرینه قدر بوتون آنادولو عثمانلیلار الینه گچدی. ۱۴۷۴ ده قارامان بیلیگینه سون وردی. ۱۴۸۰ ده گدیک احمد پاشا ایتالیانی فتحی اوچون چیخدی. اوترانتو قالاسین الله گچیردی. سلطانین ئولومي ایتالیانین فتحین اونلدي. فاتیح ۱۴۸۱ ده میصرین فتحینه چیخدی فقط گبزده ئولدی. یرینه اوغلی بايزيد گچدی. جم سولطان بايزيد ايله موحدیله اتدی. آمما ینیلدي و رودوس شووالیه لرینه و اورداندا پاپا سیغیندی. ناپل دا ۱۵۹۵ ده اولدی. بايزيد مملوکلارلا آلتی ایللىك بير ساواشا گچدی شاواشلار تونس حوكمداري آرابولوجولوغىلا سونا اردى. مدینه و مکه چوكوراوا وقفي اولدوغونا گوره میصیرا گرى وريلدي.

خادیم علي آدیلا شيعي لر آنادولودو شاه ایسماییلین تشویقلرلە عیصیان باشلاتدیلار. عینی حالدا بايزیدین اوغوللاری آراسیندا سلطنت مجادیله سی باشلانمیشدی. ینی چربلر قاهرامانلیغی و جسارتي دولابیسیلا یاواوز سلطانین طرفین توتدولار. ۱۵۱۲ ده بايزيد تختی یاواوز سلطانا بیراخدی. یاواوز آنادولودا بويوك نفوذا صاحب اولان سیعه لره قارسيي حرکته گچدی. دئلت ۰۰۰۰ نفر عاصینی اولدوردى. سونرادا شاه ایسماعیلە ساواش آشدى. چالدیران چولوندە شاه ایسماییل مغلوب اولدی و شرقی آنادولو عثمانلیلار الینه گچدی. البیستان، ماراش و دول قادر اوغوللاری اولکە سی فتح ادیلدی. مملوکلار اونجه مرجی دابیقا (۱۵۱۶) سونرا دا رضوانیه (۱۵۱۷) ده مغلوب اولدولار. سوریه؛ میصیر؛ و حیجاز عثمانلی ایدارسینه گچدی. یاواوز سلطان سليم ینی سفر اوچون ادیرنە يە گتدىيندە چورلودا اولدو. (۱۵۲۰) یرینه اوغلو سليمان حكمدار اولدی.

شاه ایسماییل ختایی

میصیردا جانبردی عیصیانی باشладی. بلگیراد و رودوس عثمانلی توپراقلارینا قاتیلدی. مجار اوردوسی ینیلدی. مجاریستان عثمانلیبا باغلاندی. ۱۵۲۹دا وین قوشاتیلدی. فقط شهر الینامادی. سلطان سلیمان قانونی ۱۵۲۲ ده آلمان سفرینه چیخدی. ۱۵۲۳ ده اطربشله صلح مقاویله سی یازدی. صدر اعظم ابراهیم پاشانی ایرانا گوندردی. سونرا ئوزوده حرکته گچدی تبریز و بغداد آليندی. بوندان سونرا مدیترانه (آغ دنیز) سفر برلیغین باشلاتدی. بارباروس دنیزدن و سولطان قارادان حرکته گچدیلر. ۱۵۳۷ ده کورفو آداسی کوشاتیلدی آمما آلينامادی. بیر ایل اوندان سونرا بارباروس پاشا آغ دنیزده حاکمیتی الله گچیردی. بو سیرادا میصیر حاکمی هیند اوقيانوسوندا پورتیکز (پرتغال) لا ساواشا گيردی. ۱۵۴۰دا مجاریستان بیر تورک ايالتي حالينه گلدي. ۱۵۴۳ ده بارباروس خيرالدين پاشا فيرانسا شاهي بيرينجي فرانچويسا يارديم اتمکله گورولندي. و نيشي فيرانسيز دونانماسيلا بيرليکده بومبارديمان اتدي. بو آرادا سلطان قانونی استراگون قالاسین آلدي. ارته سی سنه ده ایرانا ئوزرينه حرکته گچدی. شاه طهماسب صفوی عثمانلی قارشیسینا چىخمايا جسارت اتمدي. آمما ۱۵۵۲ ده شاه طهماسب ینیدن سالديردی.

عثمانلی اوردوسی نجیوانا قدر ایرلیلدی. سونرا گري دوندی. و شاهلار باریشدیلار. آذربایجان؛ شرقی آنادولو؛ عیراق عثمانلیلارا قالدی. سلطان سلیم قانونی ۱۵۶۶ بیر ساواش سیراسیندا ئوز اجلیله ئولدى. يرینه اوغلى سلیم چیخدی. ۱۵۷۰ قیبریسی الله گچیردی. بو زامان تورک دونانماسي خاچلیلار طرفیندن يوخ ادیلدی. ایکینجي سلیم ۱۵۷۴ ایليندە ئولونجه اوغلى اوچونجي مراد يرینه گچدی. ۱۲ ایل ایرانلا ساواش عثمانلیلارین اوستونلوبیلە بىتدى. تبریز؛ قره باغ؛ گنجه؛ قارص؛ تیفلیس؛ اورمو؛ نیهاوند؛ لرستان ۱۵۹۰دا ایستانبول مقاویلسیلە عثمانلیبا قالدی.

اطریشلە ساواشلار باشلاندى و بىر چوخ عىصىانلار ئۇ بولگە لرده باشلادى. بو سىرادا سلطان ئولدى. و ١٥٩٥ يرىنە محمد گچدى.

١٥٩٦ دا اطريش اوردوسو ينىلىدى. ١٦٠٤ دا اطريشلە مقاولە باغلاندى. همن ايل اوچونجى محمد ئولدى و يرىنە اوغلى احمد گچدى. اطريشلە ساواش ائناسىندا ايران عثمانلىيا هجوم اتدى. شاه عابباس اىستانبول مقاولە سىنده؛ قبول اتدىي ايلدە ٢٠٠ آپىك يوكو ورمىنجه تكرار ايرانلا ساواش باشلادى. بو دفعە بىر باشارى الدە ادىلمىدى. ١٦١٨ ده صولح مقاولە سىي باغلاندى. بو آرادا آنادولودا جلالىي عىصىنلارى باشلاندى. يَاواش يَاواش دونولت ضىيفىلدى. احمد سولطاندان سونرا ايكينجى عثمان تختە گچدى. ايكينجى عثمان لهىستان ساواشلارىندا ينى چرىنىي اورتادان قالدىرمايا و ينى عسگرى دوزنە قرار وردى.

ينى چرىلەر عىصىان اتدىلر. ١٦٢٢ ده ايكينجى سولطان تختدن انديرىلدى. يرىنە ايكينجى دفعە موصطافا گتىرىلدى. اودا قىيسىسا بىر زامان سونرا انديرىلدى و يرىنە دوردونجى مراد پاديشاه ئولدى. ايرانلا ساواش ينىدىن باشلاندى. ١٦٢٤ ده با بغداد صفوى اوردوسو الينه گچدى. آنادولودا آبازا پاشا عىصىان اتدى. اىستانبولدا عىصىان چىخدى. دوردونجى مراد سىخى بىر اينظيباط قوروب مملكتە چكى دوزن ورنن سونرا ايرن حربىنە چىخدى. با بغدادى ينىدىن آلدى. ١٦٤٠ دا ئولونجە يرىنە قارداشى اىبراهيم گچدى. ١٦٤٥ ده وندىكلەر بىر چوخ يرده عثمانلىيا هجوم ادib بىر چوخ يرى گرى آلدىلار. سولطان اىبراهيم انديرىلدى و اوغلى دوردونجو محمد يرىنە گچدى.

ايستانبولا قاپى قولى و آنادولودا جلالىلەر عىصىانى و گىريت توپراق غايىبلارى دوام اتدى. كورپولو محمد پاشا صادر اعضم اولدى و عثمانلىي حاكميتي ينىدىن گوجلندى (١٦٥٦) عىصىانلار باسىدىرىلدى و وندىكلەر حزيمته اوغرادىلار. ١٦٦١ ده صادر اعظم اولدى و يرىنە اوغلى فاضيل احمد پاشا ايش باشىنا گچدى. اطريشە ساواش آچىلدى. ظفرلىر آليندى و وندىكە قارشى حرکتە چىخىلدى. گىريت آداسىي عثمانلىي حاكميتنە گچدى. ١٦٧٦ دا صادر اعظم اولدى و يرىنە قارا موصطافا پاشا گچدى.

روسلارىن الينه گچمىش چھرين قالاسىي گرى آليندى. ١٦٨٣ ده اطريشە قارشى ساواش آچىلدى وين ايكينجى دفعە قوشاتىلدى. آمما كريم خانىنин خياناتىي نتيجه سىنده اوردو لهىستان شاهينا ينىلىدى. روسىيە؛ لهىستان؛ وندىكت و اطريش عثمانلىيا قارشى ايتيقاقا گچدىلەر. عثمانلىي ينىلىدى. دوزن ينىدىن بوزولدى. (١٧٠٠) ايستانبولدا و آنادولودا بىر چوخ

عیصیان چیخدی. دوردونجی محمد تختدن اندیریلدى. ۱۷۱۰ دا روسلارارلا ساواش چیخدی. روسلار بینیلدىلر. و روسلارا وریلمیش يرلر گری آليندى. ۱۷۱۴ ده ونديكته وریلن بعضی آدalar گری آليندى. ۱۷۱۸ ده ساواشلارا سون وریلدى و لاله دوری باشلاندى (۱۷۳۰-۱۷۱۸) مطبعه ده بو دوپرده آچىلدى. ۱۷۲۲ ده باشلايان ايران ساواشلاريندا قافقاز و عيراقا سينير اولان ايران اوئىملى يرلرده عثمانلىلار غالىب گلدىلر. ۱۷۲۷ ده همدان آنناشماسىلا ساواش بىتدى. ايکينجي شاه طهماسب تخته گچدى. تبريز و همدان يىيدين گری آليندىلار. اوچونجىي احمد تاختدان اندیرىلدى. بىرينجىي ماھمود دورىنده ساواشلار دوام اتدى. بو سيرادا روسلار كريم ياريم آداسينا ايستيلا اتدىلر. اطريشىدە عثمانلىيا ساواش آچىدى. آمما عثمانلىلار ئوزلىكىله اطريشىدە باشاريلار الده اتدىلر. بلگراد يىيدين عثمانلىي الينه گچدى. اطريش و روسيا باريش ايستدىلر. فيرانسادا بويوك ايمتيازلار وردى. بو سيرادا يىيدين ايران غائىلە سى چیخدى. (۱۷۴۲) بو ساواشلار شىعە مذهبىنин كعبە ده ير آلما ايستىي ئوزرىنە باشلادى و عثمانلىلارين غالبيتىلە سونوجلاندى.

۱۷۶۸ ده روسلارنان يىي بير ساواش باشلاندى. عثمانلى اوردوسىي آغىر حزيمتە اوغرادى. كريم ؛ افلاك؛ بودان؛ ايشغال اولوندى. مورا روملاري اياقلاندىلار. چشمە دكى تورك دونانماسىروسلار طرفينىن ياخىلدى. (۱۷۷۴) كىريم بير نچە دفعە ال دىيىشدى. اطريش روسلارا ياردىم اتدى. روسلاردا شىكىست آمما اطريشە قارشى باشارى الده ادىلدى. فيرانسادا بويوك اينقىلاب باشلاندى. عثمانلى پروسلا آنناشدى. اطريش آلدىغى توپراقلارى گری ورمىھ مجبور قالدى. بو سيرادا ساطنتە ۱۲ اينجي سليم گچدى.

سليم نظام جىيد آدیندا يىي بير اوردو قوردو. يىي چرى اوچاغى؛ توپچۇ؛ خومپاراچى؛ و تىمارلى سىپاھىلىرى ايله دونانما يىيدين دوزنلىدى. برلين و وينده چىلىك لر قوردو. ۱۷۸۹ دا مىصىر فيرانسانىن سالدىرىسىنىا اوغرادى. عثمانلى اونچە روسيا و سونرا اينگىلىترىلە ايتىفاقا گىردى. آدالار گری آليندى. ۱۷۹۹ دا ناپلئون سورىيە نى آلماق اىستدى. آمما يىيلدى و مىصىرا گرى چكىلدى. اينگلىزلىرى مىصىرىي آلدىلار. عثمانلىي زورلىياراق روسلارارلا آنناشمايا چكدىلر. بو سيرادا ايستانبولدا قاباقچىي عيصيانى چىخدى. علمدار موصطاپا دوردونجىي موصطاپايى اندرىپ يرىنە ايکينجي ماھمودى گچىردى. ئوزودە صادر اعظم اولدى.

ينى بير اوردو قوروردو و آدینا سكبان جىيد دىيلدى. يىي چرىلىر باب عالينى باساراق علمدار موصطاپايى ئولدوردولر. (۱۸۰۸) شاهى اندىررك قارداشىي دوردونجىي موصطاپايى تخته چىخاتماق اىستدىلر آمما ماھمود قارداشىن ئولدوردى. بو سيرادا عثمانلىي روس ساواشى

دوم اديردی. بوکرشده بو ساواش بير آنناشمایلا سونا اردى(1812). ينه مورا روملاري ايقلاندى. اينگيلتره ؛ فيرانسا و روسلىار بو نا تبكي وردىلر. مورا عاصيلر اليه گچدى.

1820 دا غثمانلىي دئولتى بير با Gimisiz يونان دئولتىنин قورولماسىنا ايدىن وردى. مىصىر والىسىي محمد غالى پاشادا عىصيان اتدى. مىصىر اوردوسو كوتاهيايا قدر ايرلىلىدى. ايكنجى ماخموود روسلىاردان ياردىم اىستىدى. 1822 دا كوتاهيا آنناشماسىي باغلاندى. آدانا ايبراهيم پاشايى و سورىيە محمد عالى پاشايىا وريلدى. ايكنجى ماخموودا ئولدى. يرىنه اوغلى عبدالمجيد گچدى. آوروپا دئولتلرى محمد عالى پاشايىا چوخ باسقى يابدىلار و سورىيە والى لىين ترك اتدىردىلر. 1829 دا تنظيمات فرمانى اعلان ادىلىدى و بو فرمان بير چوخ ينى ليكلر گتىرىدى. بو آرادا لبنان مسئله سى اورتايىا چىخدى. 1846 دا لبنان فيرانسانىن مداخىلە سىلە ايكي قائم مقاملىق حالىنا گلدى. يىنه بو سيرادا افلاك و بوقدان كودتالارى چىخدى.

عثمانلىي دئولتى بو حركتلىرى روسلىارين ياردىميلا باسىدىرىدى. اطريش عليهينه عىصيانكار مجارلار توم باسقى لارا رغمماً اونلارا وريلمىدىلر. عثمانلىي ، روسلىار ، اينگلىزلىر و فيرانسيزلار كىريمدا بير ساواشا گيردىلر. 1856 دا پاريس آنناشماسىلا طرفلىرى سلواشى دوردور دولار. بوايل عبدالمجيد ئولدى و يرىنه عبدالعزيز گچدى. همن بالكانلاردا ينى قارشىلاشمالار اولدى. باستيريلمالاردان سونرا گىريت ده عىصيانلار باشладى. 1868 بير ينى نىظام نامە گىريت اوچون يابىنلاندى. اوندان اونجە لىبانا دا عبدالمجيد زامانى ينى نىظام نامە چىخمىشدى. 1876 دا سلطان اندريلىپ يرىنه بشىنجى مراد گچدى. بو كىشىنى عقلى دنگە سىبۈزۈقدى. 1890 گون سونرا ئونون يرىنه ايكنجى عبدالحميد گچدى. صيربيستان عثمانلىي اعلان حرب اتدى. سونرا كوزووو(قره داغ) دا صيربيستاندا قاتىلىدى. اوردو حزىمتە اورادى. آمما قىسا سورە سونرا اونلارا شىكىست وردى. و ساواشلار روسلىارين اىستە گىلە دوردورلدى.

آرالىق 1876 دا اىستانبولدا كنفرانس باشладى. همن گون عثمانلىي دئولتى مشروطىت اىعلان اتدى. كنفرانس بير نتيجه اولمادان داغىلىدى. سونرا عثمانلىي روس ساواشى باشладى(1877-1878) ساواشلار بالكانلار و آنادولو جبهە سىنده سوردورولدى. نيهait برلين و آيا استفانوس مقاولە لرىلە ساواشلار بىتدى.

عبدالحميد مجلس مبعوساني داغيديب ايداره يي اله آلدي. كيرسيسي اينگيلتره برلين كنفرانسيندان اوچه ايشغال اتدي. اطريش بوسنا هرزكى ؛ تونسي فيرانسا ؛ اينگيلتره ده ميصيري ايشغال اتديلر. دوغى (شرقى) روملى بلغارستان باغلاندى (1885). یونانستان و عثمانلى بيربيرله رين ساواشا گيردىلر. ۱۰۰۰ یونانلى گيرته گيردى. مسلمانلار ئولدورولميه باشلاندىلار. (1891) ادهم پاشا سالدرىا گچىپ چوخلۇ يونان عسگرىن ئولدوردو. یونانستان بارىشا مجبور ئولدى (1897) ۱۹۰۲ ده ماکدونيادا اولايلىار چىخدى. ۱۹۰۸ ده يىدىن مشروطيت اىعلان اولوندى. سلطان عبدالحميد خان بىر آز سونرا تختىن اندىرىلدى و بو سونون باشلانقىچى اولاراق تارىخده عثمانلى دئولتى اوچون سون آدەيم اولاراق گچىدى.

ایتاليا سالدرىا گچىپ ۱۲ دانى آغ دىزىدە ايشغال اتدى. دورد دئولت قارشىسىندا عثمانلىلار بالكاندا داياندىرىلىدىلار. بو ساواشلاردان سونرا دونيالىق بىرىنچى ساواشى چىخدى. ساواش دورد ايل سوردى. آنادولودا روسلىار ؛ عيراق ؛ سورىه ؛ فلسطين و ميصيردا اينگلىزلره قارشى ساواشدى. ۱۹۱۸ ده موندوروس متارىكە نامە سى ايمصالاندى. بو سيرادا بشىنجى محمد رشيد ئولموش ويرىنە ۱۵ نجى محمد واحيد پاديشاه اولموشدى. متارىكە دن سونرا اىتحاد و ترقى اونوندە گدنلر ئولكە نى ترك اتدىلر. ائتىلاف دئلتلىرى اىستانبولا گيردىلر. قارص ارمنى لره ؛ آرداھان گورجولر؛ آنطاليا ايتاليانلار؛ ايزمير یونانلىلار؛ اورفا ؛ آنتپ ؛ مارаш و آданا فيرانسىزلاڭ طرفىندەن ايشغال اولوندى.

۲۳ نىسان ۱۹۲۰ دەبىيوك مىللەت مجلىسى تۈپلاندى. الده قالان توپراقلارا مدافىعە و قوروماسى مجلس طرفىندەن اىستېنىلىدى.

پاديشاهلىق بير قاسىم ١٩٢٢ ده قالدىرىلدى. عثمانلىي خانىدانىنин بوتون فردىرى سورگونه گوندريلىدى. عثمانلىلارين سلطنتى بىر تك سلاله دن گلن تارىخىن ان اوزون عمومىلۇ سلطنتى اولموشدى. ١٢٨١ ده قورولوب و ١٩٢٢ ده سونا اردى. تام ٤٤١ ايل دوام اتمىشدى. آپرىجا ياواز سولطان سليم دووروندە (١٥١٦) عثمانلىلار خيلافت عيونىندا آلمىشدى و عثمانلىي سولطانلارى ٤٠٧ ايل مسلمانلارا خليفه اولموشدولار. و سلطان عبدالحميد خان ؛ حضرت ابوبكردن سونرا ٩٨ نجى خليفه و عبدالمجيد ١٠١ خليفه اولموشدور.

اورمولو تايماز ١٣٨٨/٩/٢

[/http://urmulutaymaz.blogspot.com](http://urmulutaymaz.blogspot.com)

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.